

tes, lliscant, esmunyint-se, de tant verí, i llençant-ne. Prou s'afanyaven; però la càrrega era grossa i la feina dolenta. I creixia la Clínica. Algunes, a mig camí, esclataven; altres, buides, seques, corrien encara un troç i al fi paraven; altres se rebejaven en un llac de llur mateix verí i s'hi podrien: prop de la mort, al veure-s tant fastigoses, reien.

De què ha servit tanta immunda vessada? Si els escorçons defalliren, alguns «grans» homes, am vil ànima de feres, s'hi posaren. Avall els que treballen; avall els que am titanics esforços volen executar algun fi noble; avall els que triomphen; avall els que lluiten; avall els que viuen! Tota la crapulada ha treballat a l'hora!

Que ls corbs s'aturin: som ben vius encara.

La Clínica és feta, i sa porta oberta a tots els homes de bona voluntat. De les bravades verinoses n'ha sortit sa glòria. I avui, amb els elements que compta, disposada segons lo que l'progressés dicta, si bé té imperfeccions inevitables, pot complir am nostre objecte de fer-ne un fogar de Ciència. Per la Clínica s'aviarà l'periodic i per aquest s'encoratjarà la Clínica. Aixís hem pensat, i plens de zel venim a realisar la tasca: farem lo que podrem.

Més ja, a l'intentar acomplir-la, com millor portar-la a cap en l'Estat nostre? L'ocasió és ben dolenta pera la Ciència pura: la ruïna ns volta per tot arreu. Les colonies sen van; l'Espanya està somoguda i trasbalsada; els crits de congoixa, les malediccions esfereïdores omplen l'espai: és tot un clamor de desolació infnida.

L'edifici s'enfonsa. De tants segles de falsia sols resta l'esbalbament d'ara. Els pobles juntats am sang i ferro, han viscut aprop sense entendre-s. Germans, sols ho han estat en l'opressió. L'immens imperi s'ha esmicolat; els fills, a força de batre-ls, han fugit; la terra s'ha tornat esteril; allà ont embadalien les hortes hi ha pedruseall; els riuets són morts: la llur remor s'ha fos; i els habitants, agafats al terror, viuen entre l'gudir d'esclaus que l'inconciencia ubriaga i l'esglai pels udols dels llops que ls guarden.

Més, això és vida? És vida perdre sempre, sense esperança en l'esdevenidor, si anem com ara? Això és mort, el camí de la fossa. I aquí i allà, en les viles fabrils i en les montanyes llunyadanes, la gent se remou, puix volen viure. Esverats, volen sortir de les tenebres que ls aixafen, mal tot s'ensorri; i forcegen les